

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
BEDRIJVENPARK A2 ZONE
TE IJSSELSTEIN
GEMEENTE IJSSELSTEIN

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

Quickscan flora en fauna Bedrijvenpark A2 Zone te IJsselstein in de gemeente IJsselstein

Opdrachtgever	De Haas Management en Advies bv Hoefslag 14 3471 AH Kamerik
Project	IJS.HAA.ECO1
Rapportnummer	14025251
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	28 oktober 2014
Vestiging	Doetinchem
Opsteller	Ing. K. Wopereis
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeksllocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	1
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Inleiding	7
	4.2 Flora- en faunawet.....	7
	4.3 Gebiedsbescherming.....	10
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	11
	5.1 Inleiding	11
	5.2 Vogels.....	11
	5.3 Vleermuizen.....	13
	5.4 Overige zoogdieren	16
	5.5 Reptielen, amfibieën en vissen.....	16
	5.6 Ongewervelden.....	18
	5.7 Vaatplanten.....	18
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	19
	6.1 Inleiding	19
	6.2 Flora- en faunawet.....	19
	6.3 Gebiedsbescherming.....	24
	6.3.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van beschermde gebieden....	24
	6.3.2 Mogelijke effecten op beschermde gebieden.....	25
7	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	26

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van De Haas Management en Advies bv opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna ter plaatse van het toekomstige Bedrijvenpark A2 Zone te IJsselstein in de gemeente IJsselstein.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan heeft tot doel om in te schatten of het bestemmingsplan uitvoerbaar is in de zin van de Wro (artikel 3.1.6 Bro). Het onderzoek heeft niet als doel om vergunningen in het kader van de Flora- en faunawet of overige natuurwetgeving te verkrijgen, maar beoordeelt of het beoogde plan binnen de planperiode uitgevoerd zou kunnen worden, binnen de huidige randvoorwaarden die de natuurwetgeving stelt.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

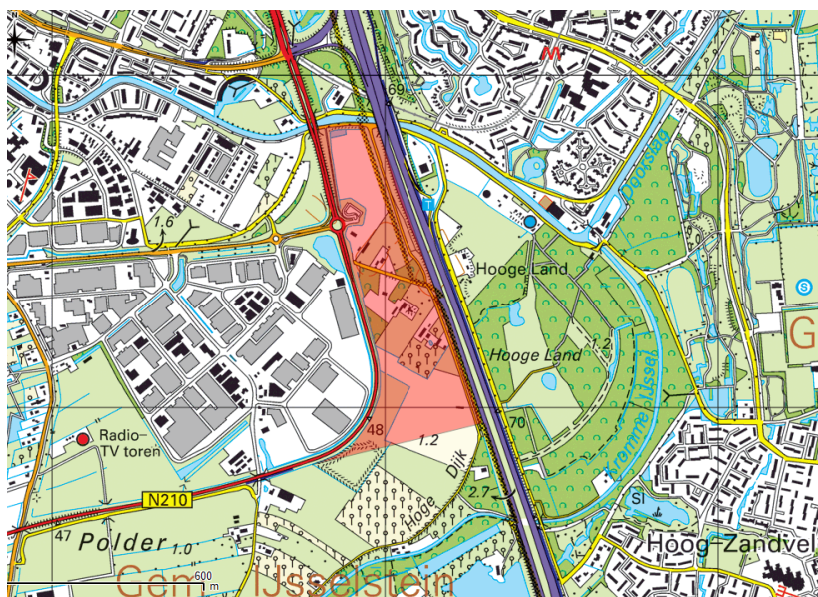
Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente IJsselstein (contactpersoon de heer M. van Buuren) bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 22 hectare) betreft het nieuw te ontwikkelen Bedrijvenpark A2 Zone, circa 1,5 kilometer ten oosten van de kern van IJsselstein, in de gemeente IJsselstein. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie opgenomen. De onderzoekslocatie betreft het gebied tussen de bebouwde kom van IJsselstein en de snelweg A2.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 38 F (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 133.000, Y = 447.425.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie betreft overwegend een agrarisch gebied. Het meest noordelijke deel is onbebouwd. Ter plaatse is een baggerdepot van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden gesitueerd. Rond het baggerdepot zijn bosschages aanwezig van voornamelijk wilgen, zomereik, gewone es, noordse esdoorn met struweelsoorten en dichte begroeiingen van braam. Langs de grenzen van deze begroeiing zijn watergangen aanwezig, deels voorzien van goed ontwikkelde rietkragen. De watergangen hebben een eutroof karakter, zijn voorzien van een dikke sliblaag en zijn grotendeels begroeid met kroos. Nabij de snelweg (talud noordoostelijk deel onderzoekslocatie) zijn bosschages en struweel aanwezig.

Binnen het noordwestelijke deel is een carpoolplaats gesitueerd. Rond de carpoolplaats bevindt zich een stijl talud met een grotendeels drooggevalle greppel. Ook de terreindelen rondom de carpoolplaats zijn ingericht met bosschages.

In het middendeel van de onderzoekslocatie bevindt zich bebouwing. Dit betreffen de navolgende erven:

Hoogland nummer 1. Dit erf is in gebruik bij een motorclub en is bebouwd met een loods. Het terreindeel rond de loods is verhard. Ter plaatse is een kleine boomgaard aanwezig. Ten zuidoosten van dit erf zijn enkele bijgebouwen aanwezig.

Hoogland nummer 7. Dit erf is bebouwd met een woonhuis, voorzien van een rieten kap en enkele bijgebouwen, voorzien van dakpannen. Rond de bebouwing is een tuin aanwezig. In de tuin zijn enkele sierelementen (steen) met water aanwezig.

Hoogland nummer 12. Dit erf is bebouwd met een woonhuis voorzien van dakpannen. Eveneens is een loods aanwezig. Rond het woonhuis is een siertuin aanwezig met gazon en enkele naaldbomen. Daaromheen bevindt zich akkerland (maïs).

Hoogland nummer 14. Dit betreft een erf van een voormalige fruitbomenteelt. Het erf is bebouwd met een woonhuis voorzien van dakpannen. Tevens zijn enkele bijgebouwen aanwezig. In de boomgaard is een open kap schuur gesitueerd. In het tuingedeelte bevindt zich een slecht onderhouden vijver.

Hoogland nummer 18. Is bebouwd met een houten schuur in het zuidoostelijk deel van de onderzoekslocatie.

Centraal gelegen is een oude dijk (Hoogland). Deze is begroeid met (oudere) gewone essen. Hier is ook een bosschage aanwezig van voornamelijk gewone essen en wilgen. Langs de snelwegzijde (oostzijde) zijn eveneens essen aangeplant. Ter plaatse van de snelweg is een deels verdroogde watergang aanwezig. Rond de erven Hoogland 12 en 14 zijn boomgaarden (appel, peer) aanwezig. Deels betreft dit oudere verruigde niet onderhouden bomen, voorzien van dicht braamstruweel (meest westelijke deel). Het meest zuidwestelijke deel van de onderzoekslocatie bestaat uit struweelsoorten van voornamelijk meidoorn, rode kornoelje, geldersche roos, kardinaalsmuts etc. De overige delen van de onderzoekslocatie bestaan uit weidepercelen (schapen begrazing) en intensief grasland.

Ten noorden grenst de onderzoekslocatie aan de Parallelweg. Daarachter is de Hollandse IJssel gelegen. Langs de Parallelweg zijn ter plaatse van de onderzoekslocatie aan weerszijde laanbomen (populieren) aanwezig. Langs het oostelijke deel van de onderzoekslocatie bevindt zich de Rijksweg A2. Ten westen van de onderzoekslocatie is de weg der Verenigde Naties (N210) gelegen. Daarachter bevindt zich een industrieterrein. De onderzoekslocatie wordt begrenst door deze twee wegen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Daarbij zijn de erven (op huisnummer) en bebouwde delen aangegeven. De figuren 3 t/m 14 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Noordelijke watergangen voorzien van rietkragen.

Figuur 4. Baggerdepot.

Figuur 5. Grens noordelijk deel onderzoekslocatie: Parallelweg en laanbomen.

Figuur 6. Struweel/ bosschage noordelijk deel onderzoekslocatie nabij snelweg.

Figuur 7. Centraal terreindeel carpoolplaats.

Figuur 8. Begroeiing rond carpool/ baggerdepot.

Figuur 9. Erf Hoogland nummer 7.

Figuur 10. Erf Hoogland nummer 12.

Figuur 11. Erf Hoogland nummer 14.

Figuur 12. Detail boomgaard.

Figuur 13. Schuur, Hoogland nummer 18.

Figuur 14. Centraal gelegen oude dijk met essen.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het gebied te ontwikkelen tot bedrijventerrein. Het huidige stedenbouwkundig plan (februari 2014) gaat uit van een verkaveling waarbij de huidige carpoolplaats en de Hooglanddijk blijven gehandhaafd. De waterstructuur blijft dicht bij de huidige structuur, maar in verband met de toename van het verharde oppervlak is in het zuidelijke deel van het plangebied een grote waterplas geprojecteerd. Ten behoeve van de herontwikkeling wordt de huidige bebouwing gesloopt en wordt begroeiing verwijderd. In figuur 15 is een concept tekening opgenomen van het stedenbouwkundig plan.

Figuur 15. Concept tekening stedenbouwkundig plan.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van twee oriënterende veldbezoeken en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De veldbezoeken zijn afgelegd op 1 en 9 oktober 2014. Tijdens de veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat. De veldbezoeken hebben een oriënterend karakter en zijn er niet op gericht om de aanwezigheid van beschermde soorten vast te stellen of uit te sluiten.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Utrecht geraadpleegd.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Uit navraag bij de gemeente IJsselstein (Dhr. M. van Buuren, ecologisch adviseur gemeente IJsselstein) blijkt dat in 2011 en 2012 in een deel van de oudere verruigde boomgaard (westelijk gelegen deel) ter plaatse van Hoogland gegevens zijn verzameld van (broed)vogelsoorten. De gegevens zijn verzameld door de heer H. Lichtenbeld. Deze informatie is betrokken bij het onderzoek naar het (potentiële) voorkomen van (broed)vogels op de onderzoekslocatie.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving.

4.2 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren, maretak

Tabel 3 strikt beschermde soorten

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten.

De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk strikt beschermd en qua beschermingsregime te vergelijken met Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Broedvogels vallen onder een aparte beschermingsgroep en zijn ingedeeld in een vijftal beschermingscategorieën (Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, Dienst Regelingen, 2009). Zie tabel III voor een indeling van de bescherming van broedvogels.

Tabel III. Beschermingscategorieën aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen.

Broedvogels		
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.		
Beschermingscategorie 1	nesten jaarrond beschermd, ook buiten broedseizoen	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Beschermingscategorie 2		Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
Beschermingscategorie 3		Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
Beschermingscategorie 4		Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Beschermingscategorie 5	Nesten jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
Overige broedvogels ("algemeen" voorkomen-de broedvogels)	Nesten die <i>niet</i> het hele jaar door zijn beschermd; enkel binnen broedseizoen.	Vogels die elk broedseizoen een nieuw nest maken of in staat zijn een nieuw nest te maken. De vogelnesten voor eenmalig gebruik.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Algemene Zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel IV. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natuurbeschermingswet 1998; Natura 2000

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zijn de termen “Habitatrichtlijngebied” en “Vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van Economische Zaken (via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) of door de Provincie.

Natuurbeschermingswet 1998; Beschermde Natuurmonumenten

Beschermde Natuurmonumenten zijn gelegen buiten de Natura 2000-gebieden. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten opgeheven en gewijzigd in Beschermde Natuurmonumenten en zijn (delen van) Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden komen te vervallen. Het beschermingsregime voor Beschermde Natuurmonumenten betreft het verbod om zonder vergunning handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor de te beschermen waarden van een natuurmonument, zoals natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis ervan. Ontwikkelingen zijn wel mogelijk als door het Ministerie of de Provincie een vergunning is verleend.

Nationaal netwerk; Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechterd.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden en verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Indien van toepassing wordt tevens beoordeeld of de voorgenomen plannen een verstorend effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 is dit nader omschreven.

5.2 Vogels

Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)

Huismus

Huismussen gebruiken ruimte onder dakpannen en achter betimmeringen om te broeden. Alle erven, uitgezonderd de loods aan Hoogland nummer 1 (motorclub) zijn potentieel geschikt als nestlocatie voor de huismus. De soort is binnen de onderzoekslocatie waargenomen (*Lichtenbeld, 2011*). De omgeving van de erven ingericht met bosschages, tuinen met hagen en bomen kunnen onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van de huismus.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden, net als huismussen, onder dakpannen en achter betimmeringen. De soort komt echter in het buitengebied normaal gesproken niet als broedvogel voor. Het voorkomen van gierzwaluwen wordt op basis van het habitat niet verwacht. Deze soort is gebonden aan een meer bebouwde omgeving bijvoorbeeld in stadskernen, met weinig groen.

Steenuil

De onderzoekslocatie vormt een geschikt leefgebied voor de steenuil door de kleinschalige aard van het gebied met aanwezigheid van begraasde weidepercelen, afgewisseld met bosschages, boomgaarden en ruige randen. In de omgeving van IJsselstein komt deze soort voor (SOVON, 2002).

In het middendeel van de onderzoekslocatie (Hoogland) is ter plaatse van de oudere verruigde boomgaard een steenuilenkast aangetroffen (figuur 16).

Uit de (broed)vogelgegevens (*Lichtenbeld, 2011*) blijkt dat er in het verleden geen nestlocaties vastgesteld zijn in de kast. De kast is wel in gebruik geweest door een koppel hollen duiven. Steenuilen kunnen echter ook gebruik maken van de oudere delen van de boomgaard als nestlocatie (boomholtes).

De boomgaard is tijdens het veldbezoek niet onderzocht op aanwezigheid van holtes.

Steenuil kan ook gebruik maken van opstallen als vaste rust- of verblijfplaats, zoals de schuur op Hoogland nummer 18, die toegankelijk is voor uilensoorten.

Figuur 16. Aangetroffen steenuilenkast in boomgaard.

Kerkuil

De onderzoekslocatie vormt eveneens een geschikt leefgebied voor de kerkuil die in de omgeving van IJsselstein voor komt (SOVON, 2002). Kerkuilen kunnen ook gebruik maken van opstallen als vaste rust- of verblijfplaats, zoals de schuur op Hoogland nummer 18.

Sperwer

De dichte bosschages, zoals de bosschages van voornamelijk meidoorn, vormen een geschikt broedhabitat voor de sperwer. In het zuidelijk deel van de onderzoekslocatie zijn twee plukplaatsen aangetroffen. Uit de verzamelde (broed) vogelgegevens blijkt dat waarnemingen van sperwer bekend zijn. Op basis van het geschikte habitat en de waarnemingen van sperwer is het aannemelijk dat de soort op de onderzoekslocatie broedt.

Slechtvalk

Er zijn waarnemingen bekend van jagende slechtvalken in de boomgaard (*Lichtenbeld, 2011*). Slechtvalk broedt in de nabijgelegen zendmast gelegen ten westen van de onderzoekslocatie (zendmast Lopik) en heeft een groot leefgebied. Op de onderzoekslocatie is geen broedgelegenheid voor de soort.

Ransuil

Tijdens het veldbezoek zijn ter plaatse van Hoogland nummer 12 enkele naaldbomen aangetroffen die potentiële broedgelegenheid vormen voor de ransuil. Er zijn geen zichtbare kraaiennesten aangetroffen waar ransuil gebruik van kan maken als nestlocatie in de overige bomen/ bosschages. Ransuilen maken gebruik van kraaiennesten op rustige plekken om te broeden. Echter heeft de quickscan buiten het broedseizoen plaatsgevonden en konden de bomen en bosschages wegens de aanwezigheid van blad aan de bomen niet goed worden beoordeeld op de aanwezigheid van nesten.

Buizerd

Tijdens het veldbezoek zijn geen zichtbare nesten van jaarrond beschermde soort als buizerd of roek die in de omgeving van IJsselstein voorkomt, gevonden in de bomen/ bosschages op de onderzoekslocatie. Echter heeft de quickscan buiten het broedseizoen plaatsgevonden en konden de bomen en bosschages wegens de aanwezigheid van blad aan de bomen niet goed worden beoordeeld op de aanwezigheid van nesten met name van buizerd. Een roekenkolonie is op de onderzoekslocatie niet aangetroffen.

Ten aanzien van vogelsoorten waarvan de nestlocaties jaarrond zijn beschermd is op basis van één veldbezoek, geen uitspraken te doen. En wordt nader onderzoek noodzakelijk geacht. Dit is nader omschreven in Hoofdstuk 6.

Broedvogels (beschermingscategorie 5)

De broedvogels die onder de beschermingscategorie 5 vallen zijn voornamelijk holenbroeders. Maar ook soorten als ekster, huiswaluw en boerenzwaluw zijn onder bepaalde gevallen jaarrond beschermd en vallen onder deze beschermingscategorie. Tijdens het veldbezoek zijn groepen spreeuwen gezien in de boomgaarden in het middendeel van de onderzoekslocatie. Eveneens zijn holenbroeders als kool- en pimpelmees gehoord. Uit de verkregen (broed)vogelgegevens blijkt dat groene specht, grote bonte specht voorkomen in de oudere boomgaard. Het is niet duidelijk of de spechten broeden in de boomgaard. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie geen bomen gevonden met spechtenholtes. Echter zijn de oudere delen van de boomgaard niet bekeken en konden de bomen en bosschages wegens de aanwezigheid van blad aan de bomen niet goed worden beoordeeld op de aanwezigheid van holtes. In de boomgaard, behorende tot het erf Hoogland nummer 14, is een torenvalkenkast aanwezig. Ten aanzien van het voorkomen van categorie 5 soorten wordt een aanvullende inventarisatie noodzakelijk geacht. Dit is nader omschreven in Hoofdstuk 6.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van bomen, boomgaarden, ruigtes, bosschages en dicht (braam)struweel zijn er op de onderzoekslocatie geschikte nestlocaties aanwezig voor vogels als merel, heggenmus, winterkoning, roodborst, zwartkop, grasmus, braamsluiper en houtduif. Soorten als kievit en scholekster kunnen in het agrarisch akker- en grasland voorkomen. In de randen van de greppels en watergangen en in de ruigtes kunnen broedvogelsoorten als fazant, meerkoet of wilde eend voorkomen. In de rietkragen zijn rietzangers te verwachten zoals de kleine karekiet en zijn waarnemingen bekend van bosrietzanger. In de bebouwing (met name bijgebouwen) kunnen algemene broedvogelsoorten zoals houtduif, holenduif of zanglijster nestgelegenheid vinden.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Volgens gegevens van de heer H. Lichtenbeld zijn in de boomgaard indicaties dat winterroestplaatsen van ransuilen aanwezig zijn. Ransuilen zijn schuwe vogels en zoeken in de winter gemeenschappelijke plekken waar zij beschutting en voedsel kunnen vinden. Ransuilen gebruiken vaak jaren achtereenvolgende bomen of boomgroepen als roestplaats. Dergelijke slaapplaatsen zijn in de flora en faunawet beschermd.

5.3 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens. *et al.*, 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, Brandt's vleermuis, baardvleermuis en waternvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Alle erven, uitgezonderd de loods aan Hoogland nummer 1 (motorclub) zijn potentieel geschikt als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. De loods is opgebouwd uit enkelwandige profielplaten en biedt daardoor geen weggroei mogelijkheden voor de soortgroep. De schuur gelegen aan de Hoogland nummer 18 kon niet aan de binnenzijde worden geïnspecteerd. Het is daardoor niet duidelijk geworden of er mogelijk zolderruimtes aanwezig zijn op de schuur die geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen. Voor de overige bebouwing geldt dat er geschikte openingen aanwezig zijn die toegang verlenen tot spouwmuuren, er ruimtes aanwezig zijn rond de dakranden en onder dakpannen en kieren en openingen, waar vleermuizen kunnen verblijven. De onderstaande figuren geven enkele voorbeelden van de plekken waar vleermuizen kunnen verblijven.

Figuur 17. Ruimte langs dakranden.

Figuur 18. Openingen in spouwmuur.

Figuur 19. Ruimte onder dakpannen.

De bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf en als baltsverblijf.

De bomen op de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holtes of spleten waar vleermuizen gebruik van kunnen maken als vaste rust- of verblijfplaats. In een wilg in het noordelijk deel van de onderzoekslocatie en een es ter plaatse van de bosschage in het middendeel van de onderzoekslocatie zijn holtes aangetroffen (figuur 20). Echter zijn de oudere delen van de boomgaard niet bekeken en konden de bomen en bosschages wegens de aanwezigheid van blad aan de bomen niet goed worden beoordeeld op de aanwezigheid van holtes.

Hierdoor is niet met zekerheid vast te stellen dat er meerdere bomen op de onderzoekslocatie met holtes aanwezig zijn die potentieel geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 20. Holte in es.

Er wordt een nader onderzoek noodzakelijk geacht naar vaste rust- of verblijfplaatsen van zowel gebouwbewonende als boombewonende vleermuizen binnen de onderzoekslocatie. Dit is nader omschreven in Hoofdstuk 6.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie vormt door de aanwezigheid van bomen en struweel, afwisselend met water en kleine weidepercelen, een foerageergebied voor in de omgeving of op de onderzoekslocatie verblijvende gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger of boombewonende soorten als gewone grootoorvleermuis of ruige dwergvleermuis. In figuur 21 zijn de (potentiële) foeragegebieden voor vleermuizen weergegeven.

Figuur 21. Foerageermogelijkheden onderzoekslocatie voor vleermuizen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Ter plaatse van de Hoogland vormen de essen op de oude dijk gezamenlijk met de essen langs de snelweg een doorgaand lijnvormig element en daarmee een potentiële vliegroute voor vleermuizen (figuur 23 en 24). Eveneens kan de westelijke rand van de onderzoekslocatie gebruikt worden door vleermuizen die bijvoorbeeld afkomstig zijn uit de westelijk gelegen woonwijken (figuur 25). Verder kan de dubbele rij populieren langs de Hollandse IJssel onderdeel uitmaken van een potentiële vliegroute. In figuur 22 zijn de potentiële vliegroutes voor vleermuizen op een luchtfoto weergegeven.

Figuur 22. Potentiële vliegroutes voor vleermuizen.

Figuur 23. Essen langs de snelweg.

Figuur 24. Oude dijk Hoogland met essen

Figuur 25. Westelijke rand.

5.4 Overige zoogdieren

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel, mol, konijn en rosse woelmuis. Tijdens het veldbezoek zijn ter plaatse van het baggerdepot twee hazen gezien. Door de aanwezigheid van dicht struweel en bosschages en het kleinschalige karakter van het gebied biedt de onderzoekslocatie eveneens een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zoals bunzing.

Streng beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt een marginaal habitat voor de eekhoorn. IJsselstein valt bovendien buiten het actuele verspreidingsgebied van de soort (zoogdiervereniging.nl). Het is op basis van de actuele verspreidingsgegevens en het marginale habitat niet te verwachten dat eekhoorn van de onderzoekslocatie gebruik maakt.

De onderzoekslocatie ligt binnen het verspreidingsgebied van de stengbeschermdde waterspitsmuis (zoogdiervereniging.nl). De soort leeft in structuurrijke oevers van heldere wateren met een goed ontwikkelende watervegetatie. Structuurrijke oevers zijn op de onderzoekslocatie aanwezig. De watergangen op de onderzoekslocatie zijn echter zeer voedselrijk, waarbij watervegetatie nagenoeg ontbreekt. De bodem is voorzien van een dikke sliblaag met ingewaaid blad en riet. Het is op basis van de waterkwaliteit uitgesloten dat de onderzoekslocatie een geschikt habitat biedt voor de waterspitsmuis.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en op basis van actuele verspreidingsgegevens kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.5 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen en amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie waarnemingen bekend van de ringslang uit de periode 2003-2011. Verder zijn geen waarnemingen bekend van reptielen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Het leefgebied van de ringslang vertoont vaak veel ruimtelijke variatie en kleinschaligheid. Waarnemingen van ringslang zijn volgens algemene verspreidingsgegevens met name bekend uit de omgeving van Houten. Echter zijn in het verleden ringslangen waargenomen in het uurhok waarbinnen de onderzoekslocatie is gelegen. Ringslang habitats zijn te vinden op plekken met een combinatie van water, talud en voldoende rust. Meer dan andere reptielen komt de soort ook voor in een bebouwde omgeving en in het agrarisch gebied. Op basis van de verspreiding en het habitat op de onderzoekslocatie (wateren op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, rust en kleinschaligheid), kan het niet geheel op voorhand worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de ringslang. Voor overige reptielen is op de onderzoekslocatie geen geschikt habitat aanwezig.

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, kamsalamander, vroedmeesterpad, rugstreeppad, heikikker, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker.

De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de vele ruigtes en boschages. De watergangen op de onderzoekslocatie kunnen onderkomen bieden aan deze soorten. Op de onderzoekslocatie zijn verder enkele greppels aanwezig die deels zijn drooggefallen (figuur 26) en kleinere wateren (onder andere niet onderhouden tuinvijver, figuur 27) aanwezig.

Het voorkomen van de strengbeschermd rugstreeppad kan niet op voorhand worden uitgesloten. De streng beschermde rugstreeppad betreft een zeer mobiele soort die gebieden kan koloniseren over grote afstand. De soort plant zich voort in zeer ondiepe, snel opwarmende plassen of wateren, zoals de tuinvijver. Zelfs karrensporen met water voldoen aan de eisen. Voortplantingswateren van deze soort vallen meestal in de loop van de zomer droog.

Figuur 26. Greppel.

Figuur 27. Tuinvijver.

Het voorkomen van overige strenger beschermde soorten zoals de kamsalamander en heikikker wordt gelet op de huidige eutrofe condities van de watergangen waarbij een rijke watervegetatie ontbreekt niet verwacht.

De waterstructuur blijft dicht bij de huidige structuur. Dit betekent dat de (waterhoudende) watergangen gehandhaafd blijven in de planvorming. Ten aanzien van de rugstreeppad en de ringslang wordt een nader onderzoek geadviseerd. Dit is nader omschreven in Hoofdstuk 6.

Vissen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende beschermde vissoorten waargenomen kleine modderkruiper, grote modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn. Tijdens het veldbezoek zijn steekproefgewijs de watergangen bemonsterd. Er zijn daarbij geen vissen gevangen. Hierdoor is wel een goed beeld verkregen over de waterkwaliteit. Het is op basis van het habitat eutrofe karakter en het ontbreken van een goed ontwikkelde watervegetatie niet te verwachten dat bittervoorn of grote modderkruiper gebruik maakt van de wateren op de onderzoekslocatie. Voor de rivierdonderpad is eveneens geen geschikt habitat aanwezig. Op basis van de huidige informatie kan een soort als kleine modderkruiper niet geheel op voorhand worden uitgesloten. Kleine modderkruipers (tabel 2 soort) zijn niet zo kieskeurig op het gebied van kwaliteit van het water en de aanwezigheid van vegetatie (Bron: Dienst Regelingen Soortenstandaard Kleine Modderkruiper, 2011). De ingreep op de onderzoekslocatie vormt geen aantasting van leefgebied van beschermde vissoorten. Er worden geen grootschalige dempwerkzaamheden uitgevoerd aan de waterlopen. Ten aanzien van de kleine modderkruiper kan worden volstaan middels het werken met een goedgekeurde gedragscode. Dit is nader uitgewerkt in Hoofdstuk 6.

5.6 Ongewervelden

Libellen

Voor de beschermde libellensoorten geldt dat het habitat bestaat uit stromend water (beken of rivieren) en meren en plassen, veelal in veengebieden. Gelet op het aanwezige habitat op de onderzoekslocatie en de specifieke habitateisen van beschermde soorten, is het niet te verwachten dat er beschermde libellensoorten van de onderzoekslocatie gebruik maken.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Voor de vlinders geldt dat er een geschikte temperatuur en luchtvochtigheid aanwezig moeten zijn, wat wordt beïnvloed door aanwezigheid van vegetatie. Als voedsel dienen waardplanten voor de rupsen en nectarplanten voor de vlinders aanwezig te zijn. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige ongewervelden

Overige beschermde ongewervelde soorten, zoals de platte schijfhoren en de gestreepte waterroofkever, zijn niet op de onderzoekslocatie te verwachten. Op grond van de huidige eutrofe condities van de watergangen waarbij een rijke watervegetatie ontbreekt is er geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig.

5.7 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn met name algemene vaatplanten aangetroffen van ruderaal omstandigheden als grote brandnetel, canadese fijnstraal, fluitenkruid, valeriaan, hondsdrif, witte dovenetel, zevenblad, boerenwormkruis, guldenroede, valse kamille, smeerwortel, koninginnekruis, en vele ruigtes met braamstruik. Er zijn tijdens het veldbezoek geen indicaties aangetroffen dat beschermde planten op de onderzoekslocatie voorkomen. Echter waren tijdens het veldbezoek de bermen en taluds langs de watergangen gemaaid en is het jaargetijde waarin het veldbezoek is uitgevoerd niet geschikt om vaatplanten te inventariseren. In IJsselstein zijn groeiplaatsen bekend van de daslook, onder andere vanuit de Randdijkse bosjes ten noorden van de onderzoekslocatie. (Bron: Econsultancy rapport 12025289 IJS.SPA.ECO1) De plant groeit bij voorkeur in schaduwrijke loofbossen met een humusrijke, vochtige, kalkhoudende ondergrond. Met name de boschage met hoofdzakelijk essen en wilgen langs de Hoogland vormt een potentieel habitat voor de soort. De bermen en bosranden bieden een geschikt habitat voor soorten zoals de wilde marjolein en aardaker die in de omgeving voorkomen (www.floron.nl). Het is op basis van het eenmalige veldbezoek niet op voorhand uit te sluiten dat binnen de onderzoekslocatie (zwaarder) beschermde planten voorkomen.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Inleiding

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden of kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en overige natuurwetgeving en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen en ontheffingen.

6.2 Flora- en faunawet

Algemene broedvogels

Voor de algemeen voorkomende broedvogels geldt dat de nesten gedurende de broedtijd zijn beschermd maar daar buiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen. Voor de algemeen te verwachten broedvogelsoorten is een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of te starten. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Jaarrond beschermde broedvogelsoorten

Huismus

De bebouwing op de onderzoekslocatie is grotendeels potentieel geschikt als nestlocatie voor de huismus. De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. In het kader van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van huismussen te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren. In de context van artikel 11 moet onder het nest ook de inhoud van het nest en de functionele leefomgeving van het nest, voor zover het broed succes van de huismus daar afhankelijk van is worden begrepen.

Om vast te stellen of er broedgevallen van de huismus op de onderzoekslocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort, periode 1 april tot 15 mei.

Steenuil

De steenuil is gebonden aan kleinschalige cultuurlandschap. De afname van het aantal broedparen heeft te maken met de geleidelijke verdwijning of doorsnijding van dit landschap. Steenuil valt onder beschermingscategorie 1 van vogelnesten. Zowel de vaste rust- en verblijfplaats alsmede het leefgebied van steenuil is jaarrond beschermd. Het leefgebied wordt gebruikt als foerageergebied en/of als vaste rust- en verblijfplaats. In het kader van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van steenuilen te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren.

Om inzichtelijk te krijgen of er een actuele nestlocaties van steenuil zijn op de onderzoekslocatie, of dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het leefgebied van de soort wordt een nader onderzoek noodzakelijk geacht.

De afwezigheid van broedende steenuilen is aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van 15 februari tot en met 15 april geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Op basis van het aanvullende onderzoek kan ook worden nagegaan of de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenuil.

Kerkuil

De nesten van kerkuilen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder categorie 3 van vogelnesten 'nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.' Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de functionele leefomgeving. In het kader van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van kerkuilen te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren.

De afwezigheid van broedende kerkuilen is aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van begin februari tot en met half oktober geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

Sperwer en ransuil

Voor de nesten van de sperwer en ransuil, geldt ook dat deze buiten het broedseizoen beschermd zijn. Ze maken gebruik van hetzelfde nest en zijn zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen en vallen in de categorie 4 van vogelnesten. Nesten van, sperwer en ransuil vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet en zijn jaarrond beschermd. Roestplaatsen van ransuilen zijn eveneens beschermd.

Om vast te stellen of er nestlocaties aanwezig zijn van sperwer of ransuil wordt een nader onderzoek noodzakelijk geacht in de periode maart t/m half juli en naar roestplaatsen van ransuilen in de winter.

Geadviseerd wordt om in de winter (wanneer het blad van de bomen is) een aanvullende inspectie uit te voeren op eventuele nesten van jaarrond beschermde soort als buizerd.

Broedvogels beschermingscategorie 5

De lijst van vogelsoorten die onder de beschermingscategorie 5 vallen is indicatief. Zo kunnen ook rode lijst soorten als kneu en ringmus die op de onderzoekslocatie zijn aangetroffen (Lichtenbeld, 2012) onder deze beschermingscategorie vallen. Of er sprake is van jaarronde bescherming is onder andere afhankelijk van het voorkomen van grote aantallen en de aanwezigheid van voldoende alternatieve nestgelegenheid in de omgeving. Geadviseerd wordt een nader onderzoek uit te voeren naar categorie 5 broedvogelsoorten in de periode maart t/m half juli.

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten staan vermeld in tabel 3 van de bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen, zelfs op het moment dat ze niet in gebruik zijn. Tot de vaste rust- en verblijfplaatsen behoren ook de functionele leefomgeving als belangrijke foerageergebieden en vliegroutes.

Verblijfplaatsen van vleermuizen

Er is niet op voorhand uit te sluiten dat zich in de te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen bevindt. De te verwachten vleermuissoorten zijn gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen (half april t/m september) dient meer uitsluitsel te geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door vleermuizen.

Geadviseerd wordt om in de winter (wanneer het blad van de bomen is) een aanvullende inspectie uit te voeren op potentiële holtes die geschikt kunnen zijn als vaste rust- of verblijfplaats voor boombe-wonende soorten.

Foerageergebied vleermuizen

Door de herontwikkeling zal een aanzienlijk deel aan opgaand groen en daarmee beschutte foera-geermogelijkheden voor vleermuizen verloren gaan. De impact kan door de ligging van de onder-zoekslocatie relatief groot zijn op een lokale vleermuizenpopulatie en daarmee een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet vormen. Een nader onderzoek in de periode half april t/m sep-tember zal moeten uitwijzen wat de impact van de ingreep op de lokale populatie vleermuizen kan zijn.

Vliegroutes vleermuizen

De elementen die als potentiële vliegroute kunnen dienen voor vleermuizen blijven behouden. Door het overlaten van voldoende ruimte en door rekening te houden met verlichting kan een eventuele overtreding van de Flora- en fauna wet op vliegroutes van vleermuizen worden voorkomen. Deze maatregelen dienen te worden vastgelegd door een ecooloog of een deskundige op het gebied van vleermuizen. Indien dit niet mogelijk is wordt een nader onderzoek in de periode half april t/m sep-tember geadviseerd naar vliegroutes van vleermuizen

Reptielen

Ringslang

De ringslang is een beschermde inheemse soort en opgenomen in tabel 3 bijlage 1. Ten aanzien van ringslangen geldt eveneens dat het op grond van de artikel 11 van de Flora- en faunawet is het ver-boden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. Hieronder vallen ook tijdelijke, seizoensgebon-den verblijfplaatsen.

De ontwikkeling op de onderzoekslocatie zal met name een afname van landhabitat van amfibieën of mogelijk ringslang tot gevolg hebben. De onderzoekslocatie zal gelet op de hoogte verschillen moge-lijk geschikte overwinteringsplekken bieden.

Het is niet op voorhand uit te sluiten dat ringslangen voorkomen op de onderzoekslocatie. Door het uitvoeren van een nader onderzoek (maart t/m juni) zal aangetoond moeten worden of de onder-zoekslocatie een functie heeft voor de ringslang. Hiertoe kunnen de terreindelen worden afgezocht op zonnende slangen, naar slangenhemden en reptielen plaatjes worden uitgelegd.

Amfibieën en vissen

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een beschermde inheemse soort en opgenomen in tabel 3 bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn. In het kader van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden voortplantings-of vaste rust- of verblijfplaatsen van rugstreeppadden te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren. De voortplantingsplaats is de plaats die de soort gebruikt om de eieren af te zetten en waar de larven opgroeien. In de context van artikel 11 moet onder de voortplantingsplaats ook de functionele leefomgeving van die plek, voor zover het voorplantingssucces van de rugstreeppadden daarvan afhankelijk is. Hieronder worden onder andere zomer en winter habitats verstaan.

Het voorkomen van de rugstreeppad op de onderzoekslocatie kan niet op voorhand worden uitgeslo-ten.

Geadviseerd wordt een nader onderzoek uit te voeren naar mogelijke voortplantingswateren (waterhoudende greppels en tuinvijver) van de soort (april, mei, midden juli) en een inventarisatie naar landhabitat. Om een eventuele vestiging van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden op de onderzoekslocatie te voorkomen wordt geadviseerd om gedurende de werkzaamheden de aanwezigheid van tijdelijke wateren (snel opwarmende regenplassen) te voorkomen. Daarnaast wordt aanbevolen om de aanwezigheid van gronddepots te voorkomen omdat rugstreeppadden zich hierin kunnen gaan ophouden.

Algemene amfibieën en vissen

Ten aanzien van de kleine modderkruiper (tabel 2 soort) kan worden volstaan middels het aantoonbaar werken met een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode. Dit betekent dat de werkzaamheden aan het water dienen te worden uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 1 november, dat wil zeggen na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van amfibieën en vissen, zodat zij kunnen vluchten. De werkzaamheden worden uitgevoerd als de luchttemperatuur boven het vriespunt ligt en er geen ijs aanwezig is en de watertemperatuur moet beneden de 25 graden Celsius zijn. Echter, deze periode kan zowel eerder als later beginnen of eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en van de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden.

Grondgebonden zoogdieren

Voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd voorzichtig te werk te gaan bij de werkzaamheden aan het water en het verwijderen van beplanting en takkenhopen. Eventueel aanwezige dieren dienen in de gelegenheid te zijn om zich te verplaatsen (of worden verplaatst) buiten de invloed van de ingreep. De eventueel aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om weg te komen. Bij het verwijderen van beplanting en takkenhopen of materialen dient rekening te worden gehouden met aanwezigheid van kleine zoogdiersoorten. Deze werkzaamheden dienen daarom bij voorkeur niet worden uitgevoerd tijdens de winter, aangezien de meeste soorten sterk afhankelijk zijn van beschutting.

Vaatplanten

Het is op basis van de quickscan niet op voorhand uit te sluiten dat beschermde vaatplanten (tabel 1 en 2 soorten) voorkomen op de onderzoekslocatie. Volgens artikel 8 van deze wet is het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. De werkzaamheden vinden plaats in het kader van. Voor tabel 2 soorten geldt dat in het kader van “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting” indien er gewerkt wordt conform een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode het toegestaan is om zonder ontheffing voor artikel 11 van de Flora- en faunawet te werken. Indien niet gewerkt kan worden volgens de voorwaarden uit de goedgekeurde gedragscode (zoals het verplaatsen van groeiplaatsen buiten de bloeitijd in een geschikt biotoop) dient een ontheffing te worden aangevraagd. Geadviseerd wordt een nader onderzoek uit te voeren naar vaatplanten in de periode van mei - juni.

Overige soortgroepen

Voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Aan de hand van de resultaten van het aanvullende onderzoek kan worden bepaald of ontheffing noodzakelijk is en welke mitigerende en compenserende maatregelen getroffen kunnen worden. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan dienen vooraf bij de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag. Voor het verstoren van een verblijfplaats dient bij jaar- rond beschermde broedvogelsoorten en tabel 3 soorten altijd een ontheffing te worden aangevraagd.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten.

6.3.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de Uiterwaarden van de Lek, bevindt zich op circa 6 kilometer afstand ten zuidwesten van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van de EHS. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een onderdeel, behorend tot de EHS. Het meest nabijgelegen EHS-onderdeel bevindt zich circa 40 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie. Het betreft een loofhout bosschage. In de directe omgeving, overzijde Rijksweg en ten zuiden van de onderzoekslocatie, bevindt zich de Kromme IJssel. De Kromme IJssel met haar (oever)begroeiing, maakt deel uit van de EHS. In figuur 28 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de EHS weergegeven.

Figuur 28. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van de EHS.

Beschermde Natuurmonumenten

In de nabijheid van de onderzoekslocatie zijn geen beschermde natuurmonumenten aanwezig.

6.3.2 Mogelijke effecten op beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedssfeer van het Natura-2000 gebied de Uiterwaarden van de Lek. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn. Vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied. Het zal dan met name gaan om de mogelijke effecten van de uitstoot van stikstof op de stikstofgevoelige habitats van de Uiterwaarden van de Lek. Overige externe effecten zoals trilling, licht en geluid zijn gezien de afstand tot het Natura 2000- gebied uit te sluiten.

Ecologische Hoofdstructuur

Ontwikkelingen buiten de EHS kunnen in sommige gevallen ook een negatieve invloed op de nabijgelegen EHS gebieden hebben. Significante negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de nabijgelegen EHS gebieden kunnen door de ontwikkeling op de onderzoekslocatie niet op voorhand worden uitgesloten. Voor ingrepen in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur geldt een verplichting om te onderzoeken of er sprake is van significante aantasting (Nee Tenzij- onderzoek). Bij mogelijke effecten van een bedrijfsterrein moet gedacht worden aan vervuiling, licht en geluid. Er zal een nadere toetsing van de externe werking op de EHS moeten plaatsvinden.

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van De Haas Management en Advies bv een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Bedrijvenpark A2 Zone te IJsselstein in de gemeente IJsselstein.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

Het onderzoek heeft tot doel te onderzoeken of het plan uitvoerbaar is in de zin van de Wro.

De initiatiefnemer is voornemens het gebied te ontwikkelen tot bedrijventerrein. Het huidige stedenbouwkundig plan (februari 2014) gaat uit van een verkaveling waarbij de huidige carpoolplaats en de Hooglanddijk blijven gehandhaafd. De waterstructuur blijft dicht bij de huidige structuur, maar in verband met de toename van het verharde oppervlak is in het zuidelijke deel van het plangebied een grote waterplas geprojecteerd. Ten behoeve van de herontwikkeling wordt de huidige bebouwing gesloopt en wordt begroeiing verwijderd.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel V. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	Het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren, of werkzaamheden starten buiten broedseizoen.
	jaarrond beschermd	ja	ja	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek periode 15 februari t/m half juli.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek verblijfplaatsen bebouwing periode half april t/m september. Inspectie bomen op potentiële holtes.
	foerageergebied	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek naar foerageergebied van vleermuizen periode half april t/m september.
	vliegroutes	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Maatregelen vastleggen vliegroutes, of aanvullend onderzoek periode half april t/m september.
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aandacht voor zorgplicht.
Amfibieën		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek rugstreeppad periode april t/m half juli en najaar.
Reptielen		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek ringslang periode maart t/m juni.
Vissen		ja	mogelijk	nee	nee	Werkzaamheden aan het water aantoonbaar uitvoeren volgens gedragscode kleine modderkruiper.
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	
Vaatplanten		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek beschermde vaatplanten periode mei/ juni.
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000		6 km	mogelijk	ja	mogelijk	Nadere toetsing externe werking op effecten van de uitstoot van stikstof op de stikstofgevoelige habitats van de Uiterwaarden van de Lek.
EHS		40 m	mogelijk	ja	mogelijk	Nadere toetsing externe werking op de EHS (Nee Tenzij- onderzoek).

Flora- en faunawet

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde flora en fauna en of met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten aangetast worden, waarvoor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet en het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk

zijn. Het is op basis van de huidige informatie niet op voorhand uit te sluiten dat de Flora- en faunawet een belemmering kan vormen voor de uitvoering van het bestemmingsplan. Middels het tijdig opstarten van een aanvullend ecologisch onderzoek en afhankelijk daarvan het treffen van de juiste mitigerende maatregelen waarbij het aanvragen van een ontheffing aan de orde kan zijn, kan binnen de voorgenomen plannen rekening worden gehouden met de flora en fauna.

Natuurbeschermingswet en Nationaal netwerk; Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Op basis van de quickscan flora en fauna kan worden geconcludeerd dat significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden van de Lek niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Verstoring door vermesting en verzuring (stikstofdepositie) van het Natura 2000-gebied is mogelijk aan de orde. Voor deze mogelijke externe effecten op het Natura 2000-gebied dient een verstorings- of verslechteringstoets plaats te vinden inclusief een stikstofonderzoek om te bepalen of er sprake is van significant negatieve invloeden op het Natura 2000-gebied.

Voor ingrepen in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur geldt een verplichting om te onderzoeken of er sprake is van significante aantasting (Nee Tenzij- onderzoek). Er zal een nadere toetsing van de externe werking op de EHS moeten plaatsvinden.

Handelingen die een negatief effect hebben op strikt beschermde soorten en beschermde gebieden zijn op basis van de huidige informatie niet op voorhand uit te sluiten. De haalbaarheid van het bestemmingsplan met betrekking tot natuurwetgeving is in dit stadium, wegens onvoldoende verspreidingsgegevens van beschermde soorten en eventuele externe effecten op beschermde gebieden, daarmee nog niet aangetoond.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Algemene Literatuur

Beersma, P. & W. en A. van den Burg, Steenuilen, Roodbont BV, november 2007.

Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijffhoren *Ani-sus vorticulus*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay & I. Wynhoff 2006. De dagvlinders van Nederland: verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / KNNV Uitgeverij, Utrecht / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

van Delft, J., A. de Bruin & P. Frigge 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON Tijdschrift 51, 15(5): 119-132.

Dienst Regelingen 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

van Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied, Den Haag.

Lichtenbeld, H. 2014. Broedvogelgegevens boomgaard Hoogland IJsselstein periode 2011/2013

Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! De Flora- en faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, Den Haag.

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

www.anemoon.org (soortgegevens ongewervelden)
www.eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
www.floron.nl (soortgegevens planten)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaards)
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

www.utrecht.nl (EHS en beschermde gebieden in Utrecht)

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl

